KAK
OPISKELUN
IHANUUS
JA
KURJUUS
R-M.K-49

" K Ä K "

Turun Yliopiston Savo-Karjalaisen Kerhon
pää-äänenkannattaja.

23/ 10 1949.

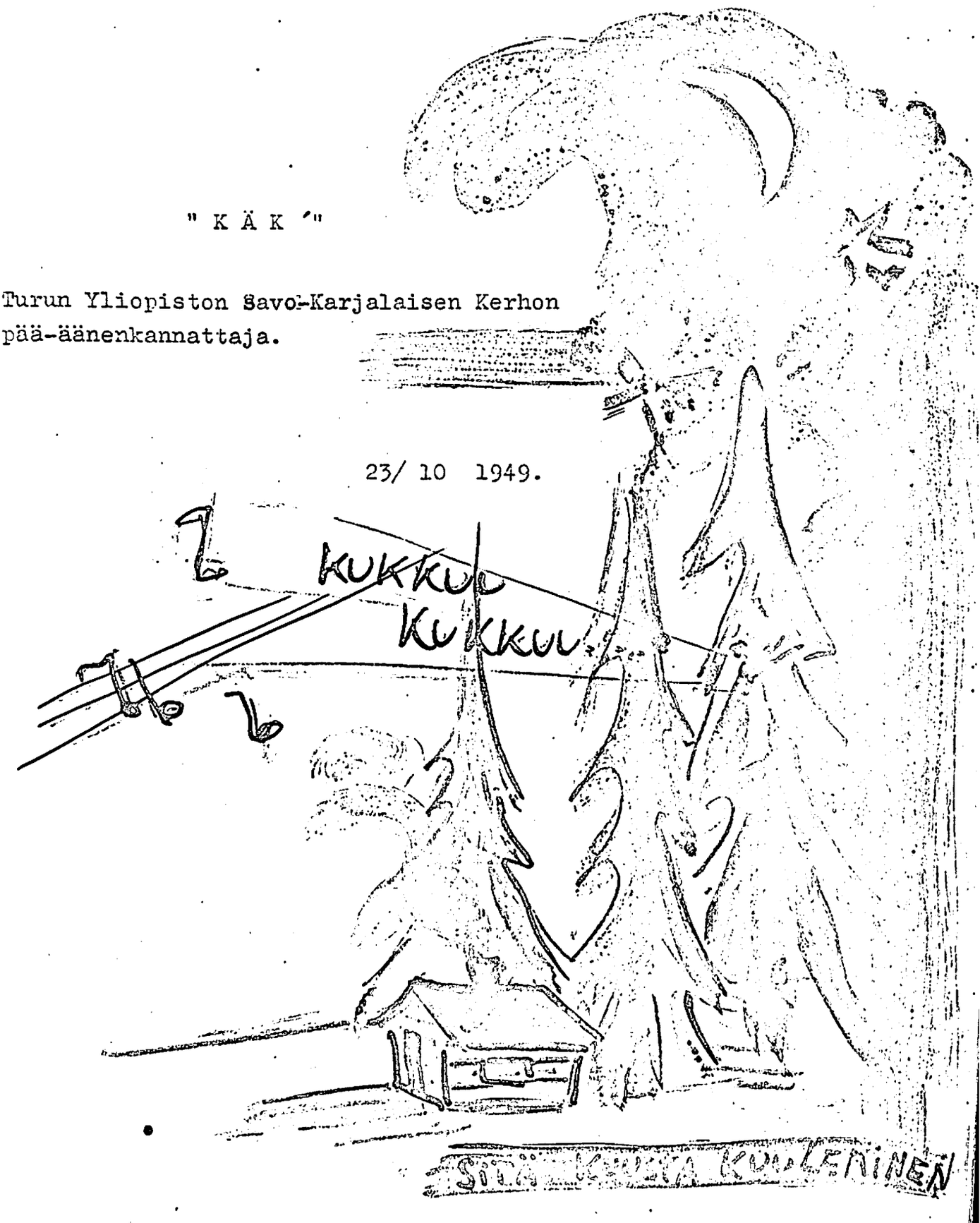

KÄEN KUKUNTAA:

No, terve mieheen! Tänne sitä taas on lennetty linnunlaulupuulle keikkumaan, joten kukutaan pois vaan.'

Tässä iltana muutamana kukuimmekin jo kaikki yhdessä - Savo-Karjalainen kun jälleen kokoili yhteen kaikki jäsenensä niin entiset kuin uudetkin.

Edessä olevat välttämättömät vaalit ensinnäkin sujuivat mukavasti teekuppien parissa, koska valitut "uhrit" saivat teen väärään kurkkuunsa, jos kokivat vastaväitteitä esittää.

Tämä ei suinkaan tahdo sanoa, että kerhomme keskuudessa harrastettaisiin mitään pakkodemokratiaa - ei, kyllä Eila jokseenkin lojaalisti vastaanotti Ollin puheenjohtajanmanttelin. - Yki taas mielellänsä rupesi isännäksi siepaten Ainin emännäkseen (-Me kun sovimme niin hyvin yhdessä tanssimaankin!")Sihteeriä valittaessa kiintyi yleisön huomio sillä hetkellä sopivasti sisäänastuvaan Vuokkoon...

"Käestä---no niin,ja beaaneista,jotka eivät ääntänsä voi saada kuuluville--- paitsi lehden palstoilla,tietenkin,onnenomiansa---ei puhutakaan sitten enempää...

Toimitus ei periaatteesta viitsi ryhtyä penkomaan mitään vanhoja sensaatioita ja skandaaleja,joten käännetään puhdas lehti-- ja pannaanpas tuulemaan taas vain!

Juhlatpa tässä jo ensitöiksi saatiinkin pystyyn--- ja pidettiinkö hauskaa ja-- millä tavalla,siitä saammekin sitten vasta lukea Käen ensi numeron seurapiiri--eli juorupalstan yhteydessä.

Seuraavia paloja yhdessä kulinäärisen tiedekunnan makupalojen kanssa sulateltaessa toivottaakin toimitus sitten vain Käenkin puolesta että

P I T Ä K Ä Ä H A U S K A A !

Pääkirjoitus eli

K A R J A L A N H E I M O N O S A:

Moskovan rauhan takia karjalaiset joutuivat siroitelluksi ympäri Suomea. Elinkeinoyhteisö pirstoutui ja sulautui muiden maakuntien yhteisöihin. Ja varmana voidaankin pitää, että Karjalan aineellisen kulttuurin kohtalona on lakata olemasta kokonaisuutena. Ei ole enää oleva Karjalan elinkeinoelämää---on vain karjalaisia yksityisyrittäjiä, osuustoimintamiehiä, maanviljelijöitä, jotka kuuluvat elimellisesti uuden asuinseutunsa elinkeinoelämään.

Mutta kuinka on Karjalan henkisen kulttuurin laita? Lakkaako sekin olemasta kokonaisuutena ja sulautuu muiden maakuntien henkiseen elämään?

On selvää, ettei varttunut polvi ainakaan koskaan tule unohtamaan tapojaan ja murrettaan. He pysyvät perusväritykseltään karjalaisina, mitä tulee heidän henkisen elämänsä muotoihin. Tietenkin vanhat ystävyyssuhteet särkyvät, naapurit vaihtuvat toisiksi ja toisheimoisiksi. Murteeseen sekoittuu vieraita sanoja, tapoihin vieraita tapoja. Tällä tavalla ehkä ainakin kaupungeissa asuvista siirtolaisista tulee "yleissuomalaisia", henkilöitä, joilla ei ole heimoa eikä murretta kokonaisuudessaan, vaan jotka ovat puoliksi omaksuneet uutta, puoliksi säilyttäneet vanhan.

Nuoren polven kohdalta ei kehitys jää tähän. Lapsi oppii uuden kielen, uuden murteen, kädenkäänteessä, ja samantien tavatkin. Jo nyt, kun vasta viitisen vuotta on kulunut rauhanteosta, on harvinaista löytää ainoatakaan karjalaista lasta, joka esim. varsinaissuomalaisten leikkitovereittensa parissa puhuisi synnyinseutunsa murretta.

Ilmeinen kehitys vie siis siihen, että nykyisen varttuneen polven väistyttyä, ei kukaan siirtolaissukua oleva henkilö enää puhu eikä tunne Karjalan murretta. Samoin käy tapojen ja koko karjalaisen kulttuurin. Se säilyy, mutta ei elävänä, sitä voidaan vain lukea kirjoista ja arkistoista.

Vain pohjoisella, kaakkoisrajalla olevalla alueella asuu vielä Laatokan-Karjalan väestöä, joka ylläpitää kulttuurinsa perinteitä. Mutta esim. kannakselaisuudesta ei ole enää mitään yhtenäistä kokonaisuutta jäljellä. On vain vielä joitakin sanomalehtiä ja seuroja, jotka säilyttävät maakuntahenkeä. Näidenkin luulisin kuitenkin ainoastaan toimivan eräänlaisina hidastavina tekijöinä siinä kehityksen kulussa, joka nopeasti ja varmasti vie Karjalan kulttuurin häviöön.

Y.L.

Kun on kanslian avaimet.

Ja Kunnan nurkass´istuu
kaks´ kainoo lemmessää,
on toisen silmiss´ arkuus,
ja toinekii hämillää.

-Nii kylmä on,virkkaa toine,
toine:"Saaha mie lämmittää".
-Ei kiitos,hyi puhe moine,
ei ennää kylmäkkää.

-Ois´ vissii lämpimämp´,
jos mentäs´ kansliaa.
-Jos sie oot järkevämp,
nii mennää sitte vaa.

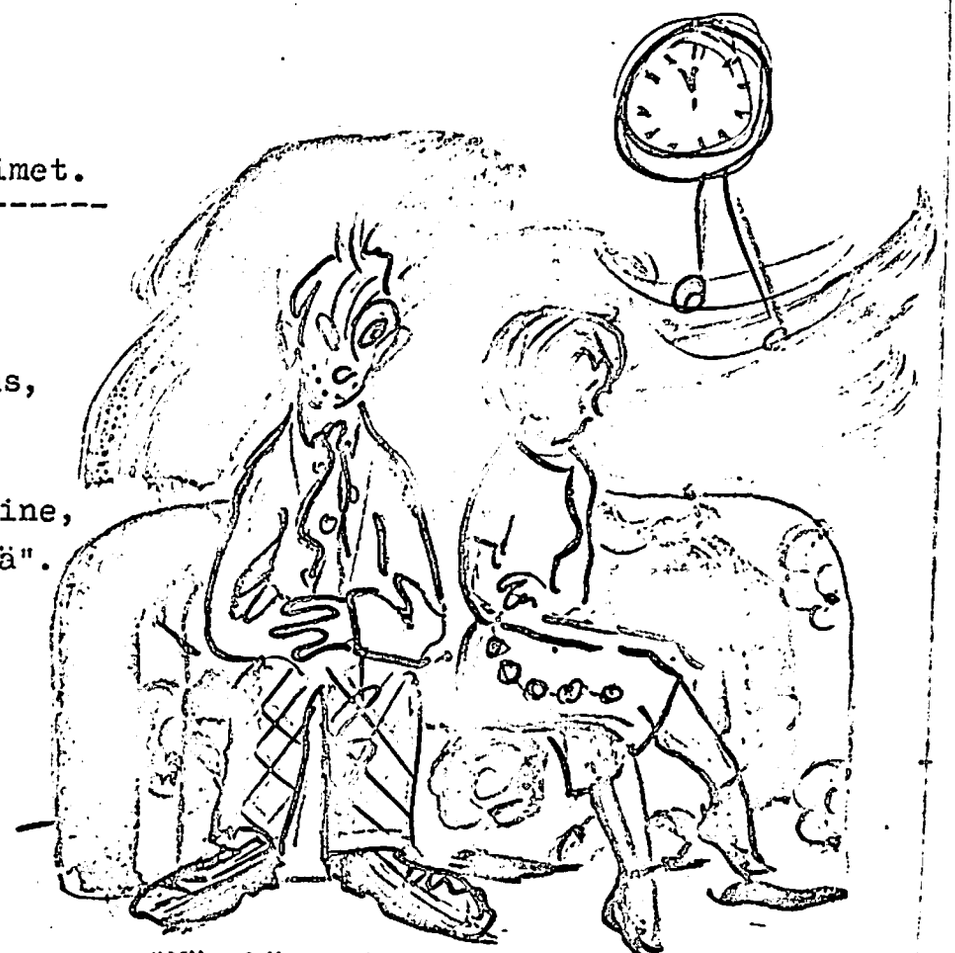

"Näenhän valoisan taivaan,"
soi grammari yksinää.
Ei ennää arkana toine,
eikä toinekaa hämillää.

Ja kuutamon himmee valo
kaks´ varjoo heijastaa.
Tuli toisen suoniss´ palo,
toine punane muute vaa.

Välill´ yheks´ varjot vaihtuut,
vanhat seinät naurahtaa.
Aamu mukkaa sumut haihtuut
ja kaks´ kanslian opiskelijaa.

T.T.

Ulkomaankirjeenvaihtajamme kulttuurikatsaus.

Pysyen uskollisena parhaille perinteillemme, teemme nytkin syyskatsauksessamme ensinnä tilaa naiselliseen intressipiiriin kuuluville asioille ja niinpä sulkahattuamme kohteliaassa kaaressa heilauttaen avaamme pakinan yleissilmäykseellä uusimpiin muotivirtauksiin.

Syksyn muoti on jo valmiiksi saneltu sen ääriviivat, kuvastuessaan kalpeata syystaivasta vasten, muistuttavat erehdyttävästi lappalaiskotaa, vain sillä erotuksella, että naisen pää pistää esiin savuaukosta. Uutta kaulusmallia nimitetäänkin savupiippukaulukseksi, ja ollessaan todella chic voi sen napittaa pään yläpuolelta; jalat sitävastoin jäävät ulkopuolelle näkyviin, jottei kenenkään tarvitsisi ostaa sikaa säkissä. (Hardon, tuo eläimen nimi, mutta Suomen Kansan Sananlaskuja ei ole kirjoitettu kukkaiskielellä.)

Lappalaiskodan sisustuksessa taas on olemassa useita virtauksia, mutta pari yksityiskohtaa on niille kuitenkin yhteistä. Ensinnäkin on lanteille sijoitettu kolmikulmaiset laajennukset, eräänlaiset "siivet", jotka vastuttamattomasti herättävät vaikutelman, että muodikas nainen on niellyt kokoa 90 x 60 cm olevan taulun kehykset. Toiseksi on uuden muodin mukainen hame takaa halki.

Tämä uusin muotisuunta on tietenkin nähnyt päivänvalon Ranskassa, missä se ei ainakaan toistaiseksi ole aiheittanut mitään reaksioita miessukupolven keskuudessa. Ranskalainen on suuri naisten tuntija ja on niin ollen jo vuosisatoja sitten lakannut ihmettelemästä mitään. Toisin on asianlaita Skandinavian maissa, jossa varsinkin tuo viimemainittu yksityiskohta, halkeama hameen takaosassa, on saanut miehet haukkomaan henkeään. Omalta kohdaltaan on allekirjoittaneen pakko tunnustaa, että ensin kieltäydyimme jyrkästi uskomasta koko uutuuden olemassaoloon. Pidimme sitä jonkun naisvihaajan liikkeellelaskemana ilkeämielisenä huhuna. Mutta eräänä kauniina päivänä Tukholman Kungsgatanilla havaitsimme, että kertomukset uudesta muodista, joita kalpeat, kauhun lamauttamat tuttavamme väräjävin äänin (Latojan huom. dagen efter och före) meille olivat yrittäneet tarjota, olivat tosia. Edessämme kulki lanteilla olevia siipiään keinutellen nuori nainen, jonka hame alkoi takanapäin jakautua kahtia suunnilleen samalta kohtaa, mistä nainen itsekin. Totisesti hän oli näky jumalille, siinä mielessä ainakin, että jumalien tärkein ominaisuus on anteeksiantamisen lahja.

Väjäämätön ensi vaikutelma uudesta muodista on, että sen keksijä ei voi olla kukaan muu kuin jokin Pariisin ompelijoista, jolle joku asiakkaista ei ole surittanut maksua edellisestä työstään, sillä

mikään muu ei olisi voinut luoda mitään niin hirveätä, kuin petetyn ompelijattaren kostonhimo. Toisaalta, jos katsomme asiaa naisten kannalta, osoittaa tämä muoti eräänlaista kauniimman sukupuolen huumorintajua. Se on eräänlainen haaste miessukupuolelle: "Katsokaa nyt kerrankin tarpeeksenne, sinne te kuitenkin katsotte!"

Pian putoavat viimeisetkin syksyn lehdet, ja olen varma, että tänä vuonna ne makaavat maassa kasvot alaspäin ja vahvasti punastuneina.

Ja sitten ripeästi vähemmän tulenarkoihin asioihin. Viime kesänä ei kulunut päivääkään, jolloin ei vähintäin kolme henkilöä heittäytynyt mahalleen Englanninn kanaaliinn uidakseen vastakkaiselle rannalle. Olemme kauan kuvitelleet, että kysymyksessä on joukko vähävaraisia ihmispoloisia, jotka käyttävät tätä halpaa kulkutapaa saadakseen tilaisuuden nähdä hiukkasen maailmaa.

Tämä on kuitenkin täysin harhakäsitys, sen ymmärsimme lukiessamme belgialaisesta liikemiehestä, joka lehtiuutista siteeratakseemme "meni veteen suoraan shamppanjajuhlasta". Tämä nyt ei sinänsä vielä ole ihmeellistä, tunnemme useita tyyppejä, jotka ovat suoraan shamppanjajuhlan jälkeen menneet mereen, ehtimättä edes ottaa silinteriä päästä, mutta harvemmin he ovat käyttäneet tilaisuutta hyväkseen uidakseen Englantiin. Mutta sen teki belgialaisemme , joka lisäksi uskoi reporttereille 23 tunnin uinnin jälkeen tultuaan perille, "että ainoa kiintopiste valmennusohjelmassa oli ollut shamppanja." Jonka jälkeen hän nousi ensimmäiseen laivaan ja purjehti takaisin Belgiaan juodakseen lisää tuota jaloa juomaa. Tarvinneeko mainita, että oli erään shamppanjatehtaan pääosakas.

Olisikohan syytä meidän oman Alkoholiliikkeemme johtokunnan ottaa esimerkistä vaarin, ja pikkuisten bakkanaalien jälkeen miehissä ylipäinsä jonakin päivänä ennen jäitten lähtöä. Mutta meidän oloissamme tuskin k.o. liikkeen tuotteet kaipaavat lisää mainontaa. Lauantaisin ei selviä tuntia pienemmällä jnotuksella. Olemme itse koettaneet.

Käsiteltyämme nyt kohdat Wein und Weib tässä jalossa trilogiassa siirrymmekin oikopäätä Gesangin pariin. Viimeiset uutiset kertovat nim., että Tukholman ooppera painiskelee samojen probleemien parissa kuin helsinkiläinen virkaveljensä. Turhaan ei ole sanottu, että vainohulluuden huippu on se mies, joka istuu oopperan ensi penkkirivillä ja kuvittelee, että joku istuu hänen takanansa.

Puhuaksemme loppujen lopuksi jostakin rakentavasta aiheesta päädyimme koululaitokseen. Tanskassa on nimittäin tehty tutkimus koululaisten vieraitten kielten taidosta ja tultu surulliseen lopputulokseen. Niinpä erään oppilaan piti englannista tanskaksi kääntää kertomus miehestä, joka huonon naisen vaikutuksen alaisena surmasi mielenhäiriössä vaimonsa. "Under the influence of the bad girl he killed his own wife", jota ei missään tapauksessa voi tanskaksi kääntää sillä lauseella, jota k.o. oppilas käytti ja joka suomeksi kuuluu: "Sillä aikaa kun kylpytytöllä oli influenssaa, hän kutitti omaa vaimoaan."

Tämä tapaus voittaa monella pituudella kertomuksen Saksassa matkustavasta suomalaisesta rouvasta , joka hallitsi kyllä toisen kotimaisen mutta jonka saksankielen taito oli, sanosimmeko - hatara. Niinpä sattui kin seuraavanlainen tapaus: Rouva oli kutsuttu päivällisille erääseen saksalaiseen perheeseen. Hän oli niitä ihmisiä, joitten mielestä täsmällisyys on hyveistä parhain, ja siksi hän pitikin kiirettä huomatessaan olevansa myöhästymäisillään. Niinpä hän, jätettyään päällysvaatteet eteiseen, syöksähti peilin ääreen, ja katsoessaan kauniinpunaisia poskiaan lausui hämmästyneelle isäntäväelleen: " Ich wage nicht mehr so schnell laufen, denn dann bekomme ich so rote Kinder." Lause sopinee motoksi kaikille naisurheiluseuroille. Sitä mieltä on ainakin

Lentävä Reportterimme.

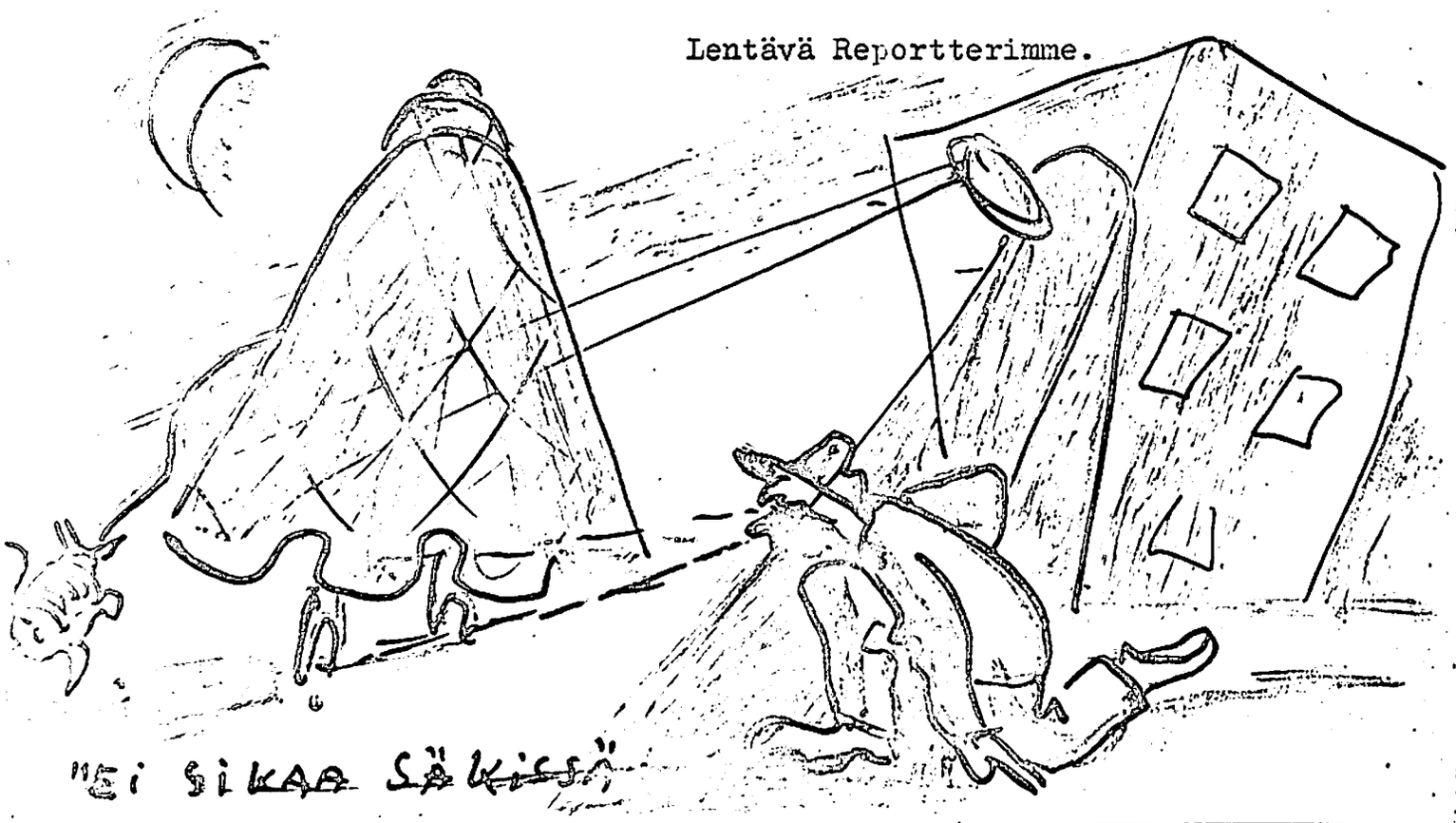

S E N S U R O I T U R U N O .

Toimitukselle kaupattiin tässä myöskin muuatta runoa,epäilemättä varsin aitoa ja omakohtaisiin elämyksiin perustuvaa,mutta valitettavasti armoton sensuuri tarttui saksiin-- ja kaikki,mitä jäljelle jäi,on tämä surkea runonpätkä...(joka toimituksen kuitenkin oli pakko julkaista,sille ennakolta varatun tilan takia.Jos joku kuitenkin haluaa k.o. runoon privaatisti ja kaikessa hiljaisuudessa tutustua,tulkoon toimitukseen-- herkutellaan sitten yhdessä!)

O O D I S H A M P P A N J A L L E.
(vaihtoehtoisesti - tikkuviinalle.)

I säkeistö(kokonaisuudessaan.)

Shamppanjapulloja ja paukahtelevia korkkeja,
Kolme päivää ja kolme yötä --
se oli huumaavaa juhlaa tai kuin fantasiaunta,
niin kauan kuin sitä kesti!
Minä heittäydyin virran pyörteisiin
ja elin joka hermollani.
Mitä siitä,vaikk' huomenaamulla kuolisimmekin ---
olimmehan eläneet!

II säkeistö.

Shamppanjaa,helmeilevää shamppanjaa,
se sai lempemme syttymään,
ja ne silmät,ne---- (sensuroitu.)

III säkeistö.

Shamppanjaa,kuohuvaa shamppanjaa,
se huumasi meidät,vai liekö vain toistemme läheisyys...
Tänä yönä----- (jatko sensuroitu.)

IV säkeistö.

Shamppanjaa,liikaa shamppanjaa...
Minä tunsin oloni ihmeen heikoksi,
mutta rakkauteni voimistui voimistumistaan...(sensuuri häärännyt jälleen

V säkeistö.

Shamppanjaa,ei koskaan enää shamppanjaa!
Fantasiauneni,liian raju ja nopea,
se imi tyhjiin mun elinvoimani,
vai jättikö tikö tyhjyyden tunteen jälkeensä... (loppu katkaisi sensuuri taas)

Haastattelu eli

T U R K U A R A N S K A T T A R E N S I L M I N .

Tapasimme tässä iltana muutamana erään charmantin ranskattaren---ja käyttäen tilaisuutta hyväksemme,kiiruhdimme kyselemään hänen mielipiteitänsä tähän kulttuurilullaamme nähden.

Ranskatar:"Viehättävä ja idyllinen paikka.Kehtoko sanoitte?Tarkoitatteko sitä,että kaikki täällä nukkuu---on niin kovin rauhallista?"
Haastattelija:"Ha-haa,saattaapa sen niinkin tulkita.Mikä teitä ensinnä pisti silmiinne täällä meidän kaduillamme,mademoiselle?
Ranskatar:"se,ettei kukaan hymyile---ja pardon-moi---nämä kirkkaat värit.Punaista,sinistä ,myrkynvihreätä."
Haastattelija:"Pula-aikojen jälkeinen välttämätön reaktioilmiö,vous-voyez. Entä oletteko löytänyt täältä mitään huvittavaa?"
Ranskatar:"Naisten hatut---mon Dieu,ne hymyilyttävät minua todellakin."
Haastattelija:"Niin,hitaastihan meillä luovutaan kaikesta vanhasta,esim. violeteiksi ja vihreiksi värjätyt tukat ja silmäluomet eivät täällä ole vielä toistaiseksi saavuttaneet lainkaankantavuutta,mikä taas Pariisissa näkyi saattaneen jopa huikeimmat uudet hattufantasiat kalpenemaanrinnallaan."

Ranskatar---kohauttaa olkapäitään aito gallialaisen nonchalanttiin tyyliin."Meillä ollaan totuttu kaikkeen."

Haastattelija:"Onko täällä sitten mitään,mikä teitä olisi ihmetyttänyt?"

Ranskatar:" Aurajoki. "

Haastattelija----(on aivan hiljaa.).. Muuttaen äkkiä puheenaihetta: "Joko olette tutustunut suomalaiseen saunaan?"

Ranskatar (nauraa.) "O-la-laa.Olenpa niinkin.Ja minulla oli hyvin hauskaa.Varsinkin silloin,kun pesijä saapui,enkä minä ymmärtänyt lainkaan, mitä meidän piti tehdä."

Haastattelija."Entä toivomuksianne?"

Ranskatar:"Että täkäläisissä elokuvateattereissa esitettäisiin enemmän ranskalaisia filmejä---ja vähemmän sensuroituina."

Haastattelija---yhtyy innostuneena.

Olemme näin vähitellen saapuneet Ylioppilaskuntaan,jonka haastattelija ranskattarelle esittelee.

Ranskatar (tosissaan):"Charmant.Viehättävä kerrassaan---viihtyisä!"

Haastattelija(katselee hänkin puolestaan Kuntaa uusin silmin):"Mitä? Niin,todellakin,taitaapa olla.Tarvitsisimme vain vähän väljemmät tilat. Tarkoitan:enemmän pieniä,intiimejä huoneita..."

Ranskatar:"Niin,olen kuullut,että teidän talvenne ovat pitkät ja kylmät."

Illan loppuosasta emme sitten enää kerrokaan yleisölle.

(Käsinkirjoitti Don Juhani.)

S U O M A L A I N E N T Y T T Ö

ulkomaalaisen miehen silmin.

(Tutkielma.)

"Suomalainen tyttö," sanoi Intialainen Mies, "on kaunis kuin auringonnousu. Hänen kultaiset hiuksensa saavat mielihyvän lootuskukat hiljaa keinumaan minun tunteitteni laineilla... Mutta ihmettelen, miksei hän sitten ole yhtä polttava kuin auringon kehrä?"

"On kummallista," sanoi Englantilainen Mies, "ettei Suomalainen Tyttö millään opi sytyttämään takkatulta eikä kivihiilipesää---ja nukkumaan kuumavesipullojen kanssa. Sitäpaitsi hänellä on sitkeä tapa panna kokonaista kolme lusikallista teelehtiä tea-pot'iin kahden ja puolen asemesta. Ei, en usko, että minä tulisin onnelliseksi, jos menisin hänen kanssansa naimisiin..."

"Suomalainen Tyttö," sanoi Kiinalainen Mies, "on hieman liian vapaa ja itsenäinen, mutta ah, meidän satakielemmekin ylistäisivät hänen ihastuttavan ulkonevia poskipäitään..."

"Suomalainen Tyttö, we-ell," sanoi jenkki, "on jokseenkin vanhoillinen---mutta hän ei ole koketti, niinkuin amerikkalainen tyttö, eikä koskaan sarjatuotantoa. Not bad, after all..."

"Minulla ei ole mitään valittamista muuten," sanoi Kultarannikon musta poika, johon vahingossa törmäsimme pimeässä, kun luulimme hänen silmänvalkuaisiaan sumulyhdyiksi, "kuinettä Suomalaisen Tytön huulet ovat aivan liian kapeat---verrattuina esim. meikäläisten kaunottarien lautashuuliin..."

"Suomalainen Tyttö---S A C R A M E N T O !" Tämän huudahduksen, jonka kukin tulkitkoon omalla tavallaan, täräytti Espanjalainen Mies silmät hehkuen.

"Suomalainen Tyttökö?"---sanoi Uusseelantilainen Mies, "Suomesta minä en tiedä yhtään mitään, mutta tytöistä..... niistä minä pidän aina, olkoot vaikka Ambomaalta."

Saadaksemme tutkielmamme monipuolisemmaksi, lähdimme myöskin meidän kotoista Suomalaista Miestämme tavoittamaan. Hänen heilansa oli juuri mennyt Kåreniin erään sikäläisen salonkileijonen kanssa, minkä johdosta hän oli ihan täytenä Käkenä. Se, mitä hän sanoi Suomalaisesta Tytöstä, ei sovi tässä julkaistavaksi...

(Tutkielman laati "Donna Johanna".)

J A L O P U K S I P A R I K A S K U A .

Savolainen ja karjalainen löivät keskenään vetoa siitä,kumpi osaa paremmin valehdella.Savolainen aloitti:"Tunsin kerran erään savolaisen gentlemannin..."

Karjalainen."Jo riittää,sinä voitit!"

&

Karjalaisukko saapuu lääkärille."A katohan sie tuonne miun kurkkuuni.Näätkös sie siellä mittää?"

Lääkäri tekee työtä käskettyä ja ilmoittaa vihdoin tarkastelun tuloksena:"En minä siellä mitään näe!"

"Vai et niä,"karjalaisukko tuumaa,"sielt' on männeet sekä talot että tavarat!"